

Народна банка на Република Северна Македонија Дирекција за статистика

Скопје, 21 октомври 2019 година

Соопштение за печат

Монетарни движења во Република Северна Македонија: септември 2019 година

- Во септември, **паричната маса (монетарниот агрегат МЗ^{1,2})** оствари минимален месечен раст од 0,1%, како резултат на растот кај депозитните пари³, делумно неутрализиран од остварениот пад кај краткорочните депозити, готовите пари во оптек и долгорочните депозити до две години. Споредено на годишна основа, паричната маса оствари раст од 9,9%, како резултат на зголемувањето на сите компоненти, со поизразен придонес на депозитните пари и краткорочните депозити, по што следува придонесот на готовите пари во оптек и на долгорочните депозити до две години.
- **Вкупните депозити⁴**, овој месец, се намалија за 0,2% на месечна основа, што во целост произлегува од падот кај депозитите на корпоративниот сектор, при остварен раст на депозитите кај секторот „домаќинства“. Во споредба со истиот период од минатата година, депозитите се зголемени за 10,1%, како резултат на растот на депозитите кај двата сектора, при поизразен придонес на секторот „домаќинства“ (учество од 61,4%).

Табела 1. Вкупни депозити и кредити⁵ на недржавниот сектор

	состојаба (во милиони денари)								годишна промена (во %)						месечна промена (во %)	
	12.2017 ¹⁾	3.2018	6.2018	9.2018	12.2018 ¹⁾	8.2019	9.2019	12.2017 ¹⁾	3.2018	6.2018	9.2018	12.2018 ¹⁾	8.2019	9.2019	8.2019	9.2019
Парична маса М4	372,931	374,681	386,470	395,840	416,814	437,324	438,662	5.1	7.5	10.1	11.7	11.8	10.1	10.8	1.3	0.3
Парична маса МЗ	336,989	337,684	348,090	353,862	373,436	388,597	388,869	4.6	7.3	10.1	10.9	10.8	9.0	9.9	1.1	0.1
<i>Од кои:</i>																
Готови пари во оптек	29,968	28,658	29,681	30,665	32,233	34,035	33,368	6.3	6.9	4.2	5.9	7.6	10.3	8.8	-0.6	-2.0
Вкупни депозити	339,314	340,135	349,816	358,126	375,046	395,327	394,472	5.4	7.1	9.9	11.6	10.5	10.0	10.1	1.4	-0.2
<i>Од кои:</i>																
Корпоративен сектор	89,248	85,791	90,295	93,775	97,703	105,212	104,178	2.1	4.1	11.6	16.8	9.5	10.1	11.1	4.4	-1.0
Домаќинства	230,744	233,485	236,832	240,139	252,563	260,839	262,458	6.1	7.3	7.9	8.4	9.5	9.1	9.3	0.4	0.6
Вкупни кредити	300,257	298,059	306,049	311,558	322,089	327,480	328,970	5.4	5.7	6.2	7.9	7.3	6.4	5.6	-0.2	0.5
<i>Од кои:</i>																
Корпоративен сектор	157,722	152,187	155,427	157,165	164,765	159,875	159,764	2.3	2.3	2.9	5.7	4.5	3.4	1.7	-1.0	-0.1
Домаќинства	141,232	144,491	149,254	152,990	155,734	166,205	167,528	9.2	9.4	9.7	10.1	10.3	9.4	9.5	0.6	0.8

Извор: НБРСМ.

¹ Почнувајќи од јуни 2018 година, Народната банка го користи монетарниот агрегат МЗ како нова стандардна дефиниција за паричната маса. За аналитички цели и понатаму ќе се пресметува и ќе се објавува монетарниот агрегат М4.

² Монетарниот агрегат М1 го сочинуваат готовите пари во оптек и депозитните пари. Монетарниот агрегат М2 е составен од монетарниот агрегат М1 заедно со краткорочните депозити, додека монетарниот агрегат МЗ (паричната маса), покрај монетарниот агрегат М2, ги вклучува и депозитите со достасаност од една до две години. Следствено, монетарниот агрегат М4 ги содржи монетарниот агрегат МЗ и долгорочните депозити со достасаност над две години. За подетално објаснување, види ја Методологијата: http://www.nbrm.mk/content/statistika/Monetarna%20statistika/metodologija/Metodologija_monetarna_07_2018_mak.pdf

³ Депозитните пари се однесуваат на тековните сметки кај банките и штедилниците и тековните сметки на останатите финансиски институции кај Народната банка.

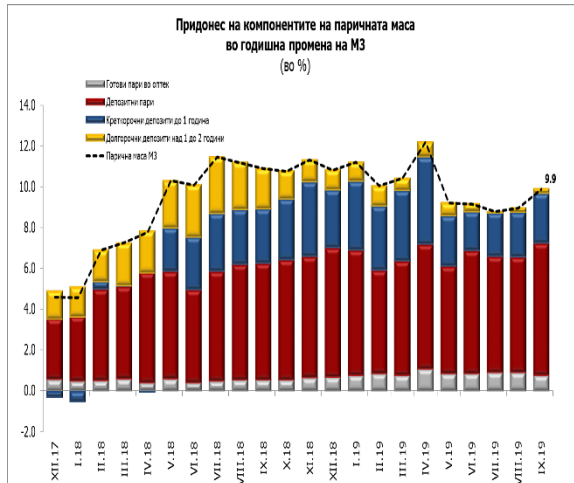
⁴ Вкупните депозити ги сочинуваат сите депозити вклучени во монетарниот агрегат М4.

⁵ Годишните стапки на кредитите во периодот од јули 2019 па наваму се под влијание на ефектите од мерката на НБРСМ за отпис на побарувањата коишто се целосно покриени подолго од една година.

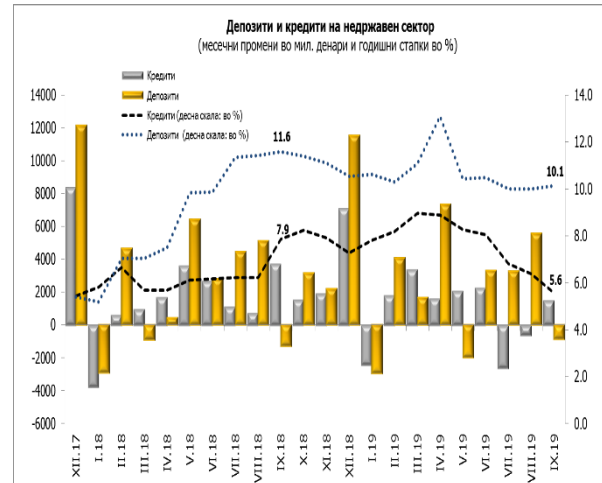

Народна банка на Република Северна Македонија Дирекција за статистика

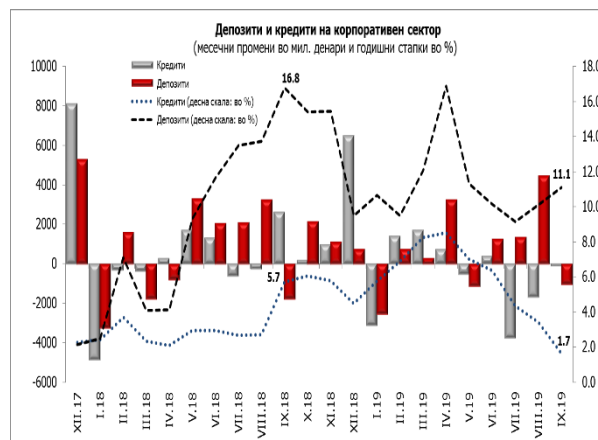
- Во септември, **вкупните кредити** забележаа месечно и годишно зголемување од 0,5% и 5,6%, соодветно. Кредитниот раст на месечно и годишно ниво во поголем дел произлегува од зголемувањето на кредитирањето на секторот „домаќинства“. Доколку се направи корекција за извршените отписи на сомнителни и спорни побарувања под влијание на регулаторните промени⁶, годишниот кредитен раст изнесува 7,1%.

Извор: НБРСМ.

1. Депозити и кредити на корпоративниот сектор⁷

Извор: НБРСМ.

- Во септември 2019 година, **вкупните депозити на корпоративниот сектор** се намалија на месечно ниво за 1,0% пред сè поради намалените депозити во странска валута (краткорочни и долгорочни). Овој ефект делумно е неутрализиран преку растот на депозитните пари и во помала мерка и преку долгорочните депозити во денари. Годишниот раст на депозитите од 11,1% е резултат на

⁶ На 9 август 2018 година, Советот на Народната банка ја усвои Одлука за методологијата за управување со кредитниот ризик („Службен весник на Република Македонија“ бр. 149/18), според која банките имаат обврска да ги пренесат од билансна во вонбилансна евиденција (и да продолжат со пренесување на) сите побарувања коишто се целосно резервирани подолго од една година. И покрај преносот на вонбилансна евиденција на овие побарувања, банките го задржуваат правото за нивна наплата.

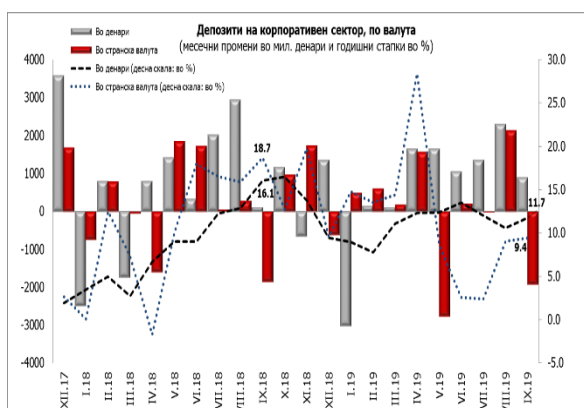
⁷ За потребите на ова соопштение, корпоративниот сектор ги опфаќа јавните и приватните нефинансиски друштва.

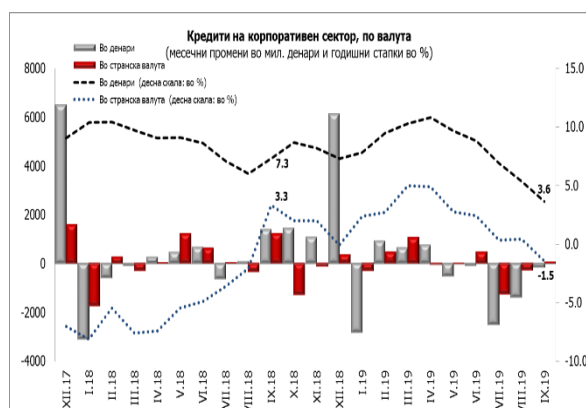
Народна банка на Република Северна Македонија Дирекција за статистика

зголемувањето на сите категории, со најголем придонес на депозитните пари и краткорочните депозити во странска валута.

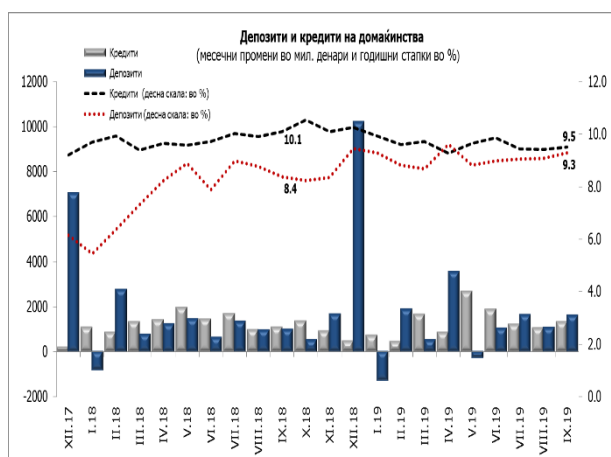
- **Кредитите на корпоративниот сектор⁸**, овој месец, минимално се намалија за 0,1% на месечна основа, во целост заради падот на кредитирањето во денари. На годишно ниво, кај оваа категорија е забележан раст од 1,7%, којшто во услови на пад на кредитите во странска валута, е резултат на растот на денарските кредити. Доколку се земе предвид ефектот од преносот на сомнителните и спорните побарувања од билансна во вонбилансна евиденција, согласно со одлуката на Народната банка, кредитите на корпоративниот сектор во септември бележат раст од 4,1% на годишно ниво.

Извор: НБРСМ.

2. Депозити и кредити на домаќинствата⁹

Извор: НБРСМ.

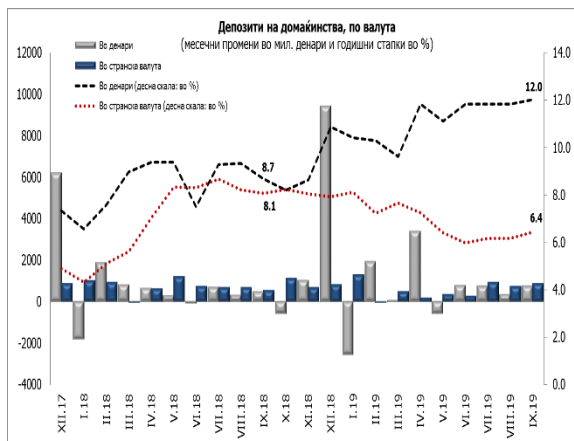
⁸ Почнувајќи од јуни 2018 година, а согласно со новата методологија, податоците за финансиските инструменти во денари со валутна клаузула се вклучени во рамки на странската валута.

⁹ За потребите на ова соопштение, домаќинствата се однесуваат на физичките лица и самостојните вршители на дејност.

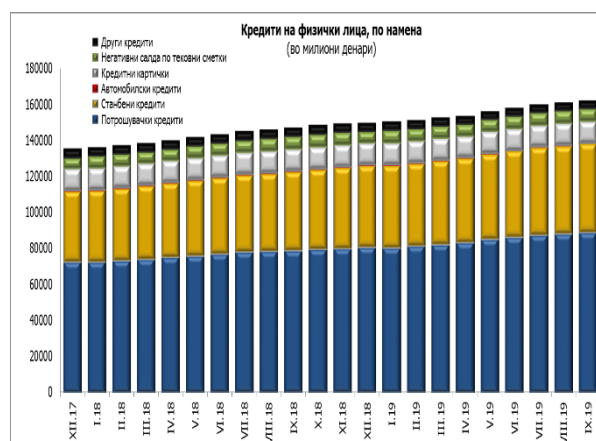
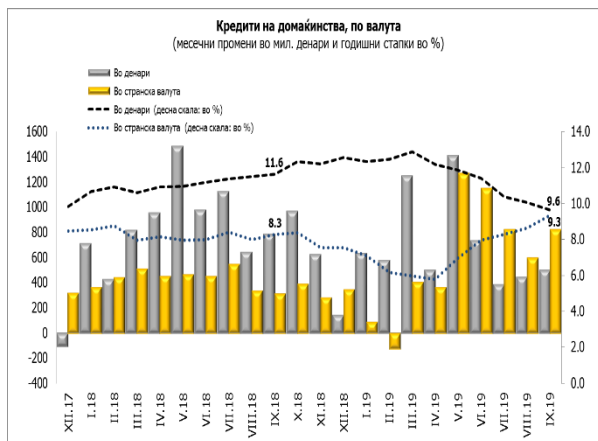

Народна банка на Република Северна Македонија Дирекција за статистика

- Во септември, **вкупните депозити на домаќинствата** забележаа месечен и годишен раст од 0,6% и 9,3%, соодветно. Месечниот и годишниот раст е резултат на порастот кај сите компоненти на депозитите, со поизразен придонес на депозитните пари и краткорочните депозити во странска валута.
- Банките и штедилниците, овој месец, им одобриле **кредити на домаќинствата** коишто се повисоки за 0,8% и 9,5%, на месечно и годишно ниво, соодветно. На месечно ниво, кредитирањето на домаќинствата во странска валута е поголемо од кредитирањето во домашна валута, додека на годишно ниво придонесот е во обратна насока, односно кредитирањето во денари е поголемо, во однос на кредитирањето во странска валута. Со исклучување на ефектот од извршените отписи на сомнителните и спорните побарувања, согласно со одлуката на Народната банка, годишниот кредитен раст кај домаќинствата во септември изнесува 10,3%.

Извор: НБРСМ.

Извор: НБРСМ.

Народна банка на Република Северна Македонија Дирекција за статистика

Табела 2. Кредити на банките и штедилниците дадени на физичките лица, по намена

	состојба (во милиони денари)							годишна промена (во %)						месечна промена (во %)		
	12.2017 ⁽¹⁾	3.2018	6.2018	9.2018	12.2018 ⁽¹⁾	8.2019	9.2019	12.2017 ⁽¹⁾	3.2018	6.2018	9.2018	12.2018 ⁽¹⁾	8.2019	9.2019	8.2019	9.2019
Потрошувачки кредити	72,595	74,218	77,100	78,964	80,632	88,170	89,042	10.9	10.7	11.1	11.1	11.1	12.4	12.8	0.7	1.0
Станбени кредити	39,535	40,899	42,309	43,896	45,539	48,810	49,116	14.2	15.4	14.9	16.2	15.2	12.4	11.9	0.6	0.6
Автомобилски кредити	316	318	307	301	312	320	316	-2.2	2.9	0.2	-2.2	-1.3	5.8	4.8	-1.1	-1.4
Кредитни картички	12,281	12,157	12,192	12,235	12,246	12,012	11,956	-0.8	-1.1	-0.8	-0.9	-0.3	-2.0	-2.3	0.0	-0.5
Негативни салда по тековни сметки	5,896	6,300	6,672	6,881	6,232	6,900	7,043	1.8	0.4	4.8	5.7	5.7	2.4	2.3	1.2	2.1
Други кредити	4,564	4,534	4,593	4,566	4,607	4,154	4,194	-0.4	-0.5	-0.8	-0.2	0.9	-8.6	-8.2	-0.6	1.0

Извор: НБРСМ.

- Во септември, од аспект на намената на кредитите одобрени на физичките лица, кај **потрошувачките и станбените кредити**, како најзастапени категории, е забележан месечен раст од 1,0% и 0,6%, соодветно, како и годишен раст од 12,8% и 11,9%, соодветно. **Автомобилските кредити**, овој месец, оствариле месечен пад од 1,4%, додека на годишно ниво се повисоки за 4,8%. Кредитите одобрени на **кредитни картички** бележат надолна месечна и годишна промена од 0,5% и 2,3%, соодветно, додека, **негативните салда на тековните сметки** оствариле месечно и годишно зголемување од 2,1% и 2,3%, соодветно. Кај кредитите одобрени врз **други основи** е евидентиран месечен раст од 1,0%, како и годишен пад од 8,2%.

***

Придружни информации

Временски серии податоци: Биланси и прегледи на депозитните институции, месечни податоци <http://www.nbrm.mk/ns-newsarticle-bilansi-i-pregledi-na-depozitnite-institucii---mesecni-podatoci.nspix>

Методолошки објаснувања:

http://www.nbrm.mk/content/statistika/Monetarna%20statistika/metodologija/Metodologija_monetarna_07_2018_mak.pdf

Информација за методолошките измени во монетарната статистика, статистиката на останатите финансиски институции и статистиката на каматните стапки:

http://www.nbrm.mk/content/statistika/informacii/Informacija_za_promeni_vo_monetarnata_statistika_mk.pdf

Народна банка на Република Северна Македонија Дирекција за статистика

Следни објавувања: Календар на објавување податоци

http://nbrm.mk/content/statistika/kalendar/Kalendar_na_objavuvanje_podatoci.pdf

Монетарни движења во Република Северна Македонија: 21 ноември 2019 година (референтен пресек заклучно со октомври 2019).

За новинарски прашања, ве молиме контактирајте со лицата од Кабинетот на гувернерот.

За подетални информации во врска со објавените статистички податоци, побарајте нè на: contact.statistika@nbrm.mk или на телефонскиот број 02 3215 181 локал 116 (или 110/108).